

subjekty k vyjádření maximální úrovně hypnability, což má blízko k plateau hypnability Shora a Orna. Springer, Sachs, Morrow (1977) zvyšovali hypnabilitu ve skupinově prováděném relaxačním a úkolovém tréninku. Konstatovali, že se hypnabilita v obou případech zvýšila, ať již byla měřena pomocí Stanfordské formy A nebo formy C. Přitom zvýšení bylo markantnější ve formě A.

Výsledky Crouse a Kurtze (1984) svědčí pro pozitivní vliv sociálního učení na zvyšování hypnability, zato zkušenost s hypnotickými odpověďmi neměla efekt. Barabasz (1982) prokázal zvýšení hypnability svých pokusných osob po šestihodinové sensorické deprivaci. Tentýž autor poznamenává, že studie uvádějící možnosti modifikace hypnability jsou obtížně kontrolovatelné, neboť jejich výsledky mohou být ovlivněny následným testováním, generalizacemi dat, plateau hypnabilitou, situačními faktory a požadavkovými charakteristikami experimentů.

Fyziologické techniky pro zvyšování hypnability popisují Simon, Salzberg (1981), kteří podrobili verbálnímu relaxačnímu tréninku 24 středně hypnabilních subjektů za současného působení elektromyografického feedbacku. Hypnabilita se významně zvýšila. Stejnou metodu použil Wickramasekera (1973) u dvanácti mužů. Jejich hypnabilita měřená Stanfordskou škálou formou B se zvýšila statisticky vysoce významně.

Barberovu koncepci, že hypnabilita podléhá vlivu situačních a pŕostojových proměnných, ověřovali též London, Cooper, Engstrom (1974); úspěšným pro zvyšování hypnability se ukázal trénink alfa rytmu spojený se zpětnou vazbou. Podobný výzkum provedli Gajancová, Stančák (1975), kteří dospěli k závěru, že verbálně-fixační technika hypnotizace byla méně úspěšná než technika využívající přístroje Brain Wave Synchronizer. Gur (1974) ovlivňoval hypnabilitu pomocí operačního podmiňování. Pokusné osoby měly zmáčknout klíč vždy, když uslyšely v hypnotizační proceduře slovo „relax“; jen tak se mohly vyhnout elektrošoku. U všech subjektů, kromě refrakterních, se hypnabilita zvýšila.

Zastáncem koncepce o ovlivnitelnosti hypnability je též Wallace (1979), podle něhož mohou hypnabilitu modifikovat sensorické změny, změny v myšlení a v očekávání, trénink nonhypnotických zážitků, trénink hypnotického chování a posthypnotický trénink.

Reilley et al. (1980) experimentoval s ovlivňováním hypnability pomocí alfa feedbacku, prehypnotickými sensorickými zážitky, modelováním, tréninkem hluboké svalové relaxace, opakováním hypnotizace a opakováním instrukcí o hypnóze. Na základě dosažených výsledků uzavírá, že hypnabilita se mírně, ale nevýznamně zvýší u málo hypnabilních osob, a tedy že hypnabilita je relativně stálá charakteristika osobnosti. Diamond (1977) považuje schopnosti a postoje za komponenty hypnability a má za to, že obě jsou ovlivnitelné, přičemž k modifikujícím faktorům počítá motivaci, pozornost, postupné přibližování problematiky, praxi, posilování, zpětnou vazbu. Používá trénink založený na poskytování informací.

Hilgard (1965) dospěl k retestové korelaci hypnability $r = 0,80$, při rehypnotizaci po osmi až deseti letech byla korelace $0,65$ (Hilgard 1971). Morgan, Johnson, Hilgard (1974) hypnotizovali 85 bývalých studentů po osmi až dvanácti letech a retestovali je pomocí Stanfordské škály A. Korelace byla $r =$